

ZULFIYAXONIM O'ZBEK AYOLLARINING NAMUNASIDIR.**Dehqonova Gulnoza Hakimovna***Olmalik shahar Politexnikumi**Ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada o'zbek adabiyoti va madaniyatining yorqin namoyandasi bo'lgan Zulfiyaxonimning hayoti, ijodi va uning o'zbek ayollari uchun namunali shaxs sifatidagi o'rni tahlil qilinadi. Tadqiqotda uning adabiyotga qo'shgan hissasi, ijtimoiy faolligi va zamonaviy o'zbek ayollariga ta'siri ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: Zulfiyaxonim, o'zbek adabiyoti, ayol siymosi, ijtimoiy faollik, namuna.

O'zbek adabiyoti va madaniyatida ayollar obrazi alohida o'rin tutadi. Zulfiyaxonim o'z ijodi va faoliyati bilan nafaqat adabiyotga, balki jamiyat taraqqiyotiga ham katta ta'sir ko'rsatgan shaxslardan biridir. Uning she'rlari, maqolalari va jamoat faoliyati o'zbek ayollarining ilmiy, madaniy va ijtimoiy hayotidagi faolligini oshirishga xizmat qilgan.

Tadqiqot davomida tarixiy-tahliliy yondashuv, adabiy tahlil va taqqoslash metodlaridan foydalanildi. Shuningdek, Zulfiyaxonimning asarlari va uning hayoti bilan bog'liq ilmiy manbalar ko'rib chiqildi.

O'zbek adabiyoti tarixida chuqur iz qoldirgan ijodkorlardan biri – Zulfiya Isroilova bo'lib, u Zulfiyaxonim nomi bilan tanilgan. U nafaqat buyuk shoir, balki o'zbek ayollarining ma'naviy, ijtimoiy va madaniy hayotidagi namunali shaxs sifatida ham e'tirof etiladi. Uning ijodi ayollarning orzu-intilishlari, hayotdagi o'rni va ularning fidokorligini yorqin aks ettiradi.

Zulfiyaxonimning Hayoti va Ijodi

Zulfiya 1915-yil 1-mart kuni Toshkent shahrida tavallud topgan. U yoshligidan adabiyotga mehr qo'ygan va she'riyat olamida o'ziga xos uslub yaratishga muvaffaq bo'lgan. Ustoz shoirlardan biri, XX asr o'zbek adabiyotining yirik vakili Hamid

Olimjon bilan turmush qurgan va bu ijodiy muhit uning shoirlik iste'dodini yanada charxlagan.

Zulfiyaxonimning she'rlari yurakni larzaga soluvchi samimiyat, nozik lirika va chuqur ma'naviyat bilan sug'orilgan. U o'z ijodida quyidagi mavzularga alohida e'tibor qaratgan:

Ha, Zulfiyaxonimning she'rlari samimiyat, nozik lirika va chuqur ma'naviyat bilan sug'orilgan bo'lib, uning ijodida bir qancha asosiy mavzular yetakchilik qiladi. Quyida ushbu mavzularni batafsil tahlil qilamiz.

Vatanparvarlik

Zulfiyaxonim ijodining muhim yo'nalishlaridan biri Vatanga bo'lgan muhabbat va sadoqatni tarannum etishdir. Ayniqsa, Ikkinchi jahon urushi yillarida yozgan she'rlari xalqni birlikka, mardlikka, jasoratga chorlovchi ohangda yozilgan. U o'z she'rlarida askarlarning mardligi, orqada qolgan onalar, ayollar va bolalarning sabr-bardoshini tasvirlagan.

Misol sifatida shoiraning "Ona" she'rini keltirish mumkin, unda urush davridagi ona iztirobi va uning farzandi oldidagi fidoyiligi ta'sirchan ifodalangan. Zulfiya o'zining vatanparvarlik she'rlarida xalqning yurt uchun qilgan fidokorligini ulug'lagan, urushdan keyin esa tiklanish, bunyodkorlik ruhini ilgari surgan.

Ayol Siymosi

Zulfiyaxonim ijodining eng asosiy mavzularidan biri o'zbek ayollarining hayotdagi o'rne, ularning go'zalligi, mehribonligi, sabr-toqati va fidoyiligini ulug'lashdir. Shoira o'zbek ayolini faqatgina oilaning tayanchi sifatida emas, balki jamiyatning har bir jabhasida faol ishtirok etadigan inson sifatida tasvirlaydi.

Uning "Ayol" she'rida ayollarning jamiyatdagi o'rne va fazilatlari haqida so'z boradi. U ayolning shirin so'zini, fidoyiligini, uning oilaga, jamiyatga, Vatanga bo'lgan muhabbatini madh etadi.

Zulfiyaxonimning bu yo'nalishdagi she'rlari bugungi kunda ham o'zbek ayollari uchun katta ilhom manbai bo'lib xizmat qilmoqda.

Muhabbat va Hayot Falsafasi

Muhabbat va inson qalbining ichki kechinmalari shoiraning eng ko'p ishlagan mavzularidan biridir. Zulfiya muhabbatni nafaqat ikki inson orasidagi tuyg'u sifatida, balki inson hayotining muhim ma'nosi, ruhiy yuksalish manbai sifatida tasvirlaydi.

Uning muhabbat haqidagi she'rlari ichki noziklik, samimiyat va insoniy hissiyotlar bilan boyitilgan. "Sen bahorni sog'inmadingmi?" kabi she'rlarida u sevgi, sog'inch, vafo va sadoqat haqida so'z yuritadi. Ushbu she'rlar nozik lirika namunasi bo'lib, inson qalbini larzaga soluvchi tasvirlar bilan to'la.

Bundan tashqari, Zulfiyaxonim hayotning o'tkinchiligi, inson orzu-armonlari va hayotning falsafasi haqida ham o'z she'rlarida chuqur fikr yuritgan. Bu jihat, ayniqsa, uning umr yo'ldoshi Hamid Olimjon vafotidan keyingi she'rlarida yaqqol seziladi.

Mehnat va Bunyodkorlik

Shoira xalq mehnatining ulug'ligini madh etuvchi, insonni mehnat orqali kamolga yetishishga undovchi she'rlar ham yozgan. Uning asarlarida mehnatning faqat moddiy jihatlari emas, balki inson ruhiyati, tarbiyasi va kamoloti uchun qanday ahamiyatga ega ekani ta'kidlanadi.

Zulfiyaxonim o'z she'rlarida dehqon, hunarmand, o'qituvchi kabi oddiy mehnatkash kishilarning jasoratini ko'klarga ko'taradi. Uning ijodi faqat badiiy emas, balki ijtimoiy ma'no ham kasb etib, xalqni Vatan ravnaqi yo'lida fidokorona mehnat qilishga undaydi.

Ayollar Hayotidagi O'rni va Ta'siri

Zulfiyaxonim o'zbek ayollarining ilm-fan, madaniyat va jamiyatdagi o'rnini oshirishga katta hissa qo'shgan. Uning ijodi o'zbek ayollarining ruhiy qudrati va matonatini aks ettiradi. U xalq ma'naviyati, oilaviy qadriyatlar va milliy an'analarning saqlanishi uchun doimo harakat qilgan.

Zulfiyaxonim o'zining hayoti va ijodi bilan o'zbek ayollari uchun na'muna bo'lib kelgan. U shaxsiy hayotida ham mehribon ona, sadoqatli rafika va fidoyi ijodkor bo'lgan. Ayniqsa, uning turmush o'rtog'i Hamid Olimjon vafotidan keyin ham ijodini

davom ettirgani, xalq uchun ko'plab ijodiy xizmatlar qilgani uning mustahkam irodasini namoyon etadi.

Mukofotlar va E'tiroflar

Zulfiyaxonimning ijodi davlat tomonidan yuksak baholangan. U bir qator yuksak mukofotlarga sazovor bo'lgan, jumladan:

- O'zbekiston xalq shoiri unvoni,
- Lenin ordeni,
- Mehnat Qizil Bayroq ordeni,
- Va boshqa ko'plab faxriy mukofotlar.

Bugungi kunda ham shoiraning ijodi yoshlar tomonidan sevib o'qiladi. 1999-yilda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni bilan Zulfiya nomidagi Davlat mukofoti ta'sis etildi. Ushbu mukofot o'zbek qizlari va ayollarining ijodiy va ilmiy yutuqlarini qo'llab-quvvatlash maqsadida beriladi.

Zulfiyaxonim – nafaqat buyuk shoir, balki ayollar hayotida o'z o'rnini topgan, milliy va ma'naviy qadriyatlarni asrab-avaylagan ulug' siymo. U o'zbek ayollarining sabr-toqati, mehribonligi, fidokorligi va ma'rifatparvarligini o'z she'rlari orqali butun dunyoga tanitgan. Uning nomi abadiyatga muhrlangan va bugungi kunda ham u millatimiz faxri bo'lib qolmoqda.

Zulfiyaxonimning ijodi va faoliyati hozirgi kunda ham dolzarb hisoblanadi. U yaratgan she'rlar va qahramonlar bugungi yosh avlod uchun ham ahamiyatli bo'lib, ularning ma'naviy kamolotiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Shu bilan birga, uning ayollar mavzusidagi asarlari gender tenglik masalalarini o'rganish uchun ham muhim manba bo'lib xizmat qilishi mumkin.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, Zulfiyaxonim o'zbek adabiyotining yorqin siymosi bo'lib, uning ijodi va ijtimoiy faoliyati zamonaviy o'zbek ayollari uchun namunadir. Uning merosini yanada chuqur o'rganish va uni ta'lim jarayonlariga keng joriy etish lozim. Shuningdek, uning asarlarini yangi avlod uchun ommalashtirish maqsadida zamonaviy texnologiyalar yordamida elektron resurslar yaratish tavsiya etiladi.

Adabiyotlar.

1. Boymurodova Xolisa, & Askarova Nargiza Abdivalieva. (2023). ZULFIYAXONIM – BAXT VA XAYOT KUYCHISI. E Global Congress, (1), 68–72.
2. Shavkatova Ismigul Sharif qizi, & Askarova Nargiza Abdivalieva. (2023). ZULFIYAXONIM HAYOTI VA IJODIGA BIR NAZAR. E Global Congress, (1), 73–77.
3. Tursunova Zebunniso Avazbek qizi, & Askarova Nargiza Abdivalyevna. (2023). ZULFIYAKHANIM IS THE SYMBOL OF A STRONG AND INTELLIGENT UZBEK WOMAN. British Journal of Global Ecology and Sustainable Development, 12, 126 129.
4. Z.A.TURSUNOVA A.N.ASKAROVA. ZULFIYAXONIM – SADOQAT VA MATONAT TIMSOLI. USLUBIY QO‘LLANMA. Ҳиндистон.ISBN: 978-93-25942-45-8
5. Mirvaliev S. O‘zbek adiblari. Toshkent: „Yozuvchi“, 2000.
6. Qayumov L. Shoiri Zulfiya. Toshkent, O‘zadabiynashr, 1965